

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuu abonamentului:	Pretiuu insertiuniloru:	Corespondintiele sè se adreseze Redactiune dela „BISERIC'A si SCOL'A“ in Aradu, la institutu pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.— cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienn cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ „ 1/2 anu . . . 2 „ 50 „		
Pentru Romani'a si strainetate pe anu . 7 „ — „		
„ „ „ „ 1/2 „ . 3 „ 50 „		

Invitare de prenumeratiune

la

„BISERIC'A si SCOL'A“,

foia bisericésca, scolastica. literaria si economica.

Cu 1 Iuliu vechiu deschidemu prenumeratiuni noue, pe semestrulu alu doilea alu anului 1877.

Pretiuu de prenumeratiune:

Pentru monarchi'a Austro-Ungariei, 2 fl. 50 cr. v. a.

Pentru Romani'a si strainetate 3 fl. 50 cr. v. a.

Din privinti'a economica si pentru mai mare sigurantia recomandamu avisurile postale, in locu de epistole de prenumeratiune.

Rugamu pre dd. prenumeranti a insemná cátu se póte de legibilu numele si post'a ultima.

Redactiunea.

O serbatóre in institutu pedagogico-teologicu din Aradu.

Mercuri in 22 a lunei curente, dupa incheierea esamineloru orale, au avutu locu o serbatóre particulara in institutu nostru pedagogico-teologicu.

Venerabilulu nostru consistoriu eparchialu in simtiulu detoriei si a recunoscintei pentru servitiile indelungate ce a prestatu culturei nationale intelectuale a poporului romanu octagenarulu profesoru Alesandru Gavra, i-a manifestatu cu tóta solemnitate recunoscinti'a si multiamit'a sa in presinti'a tinerimei studiöse, la carea solemnitate au fostu presenti Inaltu Preasant'i'a Sa Domnulu Episcopu eparchialu Ioanu Metianu, Dr. Paulu Vasiciu, protopresbiterulu Josifu Belesiu, asesorulu referinte dela senatulu scolaru Georgiu Popa, precum si veteranii colegi ai emeritulu profesoru, Dr. Atanasiu Siandoru si Ioanu Russu, si altii etc.

Betranulu profesoru Alesandru Gavra intrandu in sal'a institutulu si luändu locu de-a drept'a Preasantiei Sale fu intimpinatu de dlu referinte Georgiu Popa prin unu discursu, ce stórse lacrimi

din ochii veteranulu profesoru, care a statu 55 de ani continuu si cu demnitate pe catedr'a profesoralu!

Dupa aceea luä cuventulu parintele profesoru Ioanu Rusu, ca colegulu emeritulu profesoru Gavra si in cuvinte duiöse accentuä trecutul lui celu plinu de fapte si virtuti nationale. Betranulu Gavra cu ochii plini de lacrimi adresä Preasantiei Sale si delegatiloru venerabilulu consistoriu, cuvinte de multumire si de afectiune. Elu dise: „puterile me parasescu, organele slabescu, ochii mei sunt inpainginati, tóte, semne eclatante, cà ce a fostu a trecutu si nu mai vine!“ Apoi adresandu-se catra tinerime si-luä adio dela densa!

Momentulu acestei serbatori particulare, are pentru noi unu caracteru generalu.

Istori'a institutulu nostru pedagogicu va insemná cu litere nesterse pe paginele sale numele demnulu barbatu, ce si-a consacratu mai tóta viéti'a sa pentru prosperarea si cultur'a poporului romanu. Institutulu pedagogicu din Aradu este celu d'antaiu focalu de cultura nationala la Romanii din Ungari'a si Banatu. Intemeiatu la anulu 1812. de imperatulu Franciscu I. dreptu recunoscintia pentru bravurele soldatiloru romani probate totdeauna pe campulu de resboiu, — elu a avutu eei antai profesori si precursori ai redesteptarei nationale pre ilustrii barbati literati Paulu Iorgovici, Constantinu Loga, Ioanu Mihuti, Dimitrie Cichindealu, toti atâte glorie nationale romane. In urm'a acestoru barbati ilustru a pasitu Alesandru Gavra.

Astadi cu ajutoriulu lui Ddiu si cu concursulu nemuritoriloru Iorgovici, Loga, Cichindealu si a binemeritatulu profesoru emeritu Gavra, cari au sciutu se sacrifice pentru prosperarea romanismulu, nu numai averea, interesele, ci si vieti'a lor, acelu institutu, atátu de micu intre miile Iudei, a devenitu unulu dintre celea mai insemnate institute de investimentu, care va dá natiunei pe fitórea generatiune a ei in conditiunile de cultura si educatiune, ce cu dreptulu le pretinde natiunea dela noi!

Din teologi'a st. Iustinu martirulu.

II.

Christologi'a.

Sub „Christologia“ in genere avemu a intielege doctrin'a despre a dou'a persóna din trinitate doctrin'a despre Christosu — Ddieu-Omulu. — Acésta invetiatura la santulu Iustinu, cu deose bire este espusa in dialogulu ce l'a purtatu cu judeulu Tryphon. De aci ar urmă că in espositiile sale, elu va fi avendu in vedere numai pre judei. Lucrulu nu stà asia; puterea cuvintulu seu este indreptata si asupra Gnosticiloru. Acesti'a sunt a se considerá intre eretici. Ei faceau pretensiunea de a fi singurii, cari sunt in stare se dee crestinismului adeverat'a si perfect'a sa forma. Nesuinti'a lor merge intr'acolo, de a ridicá credinti'a la scientia prin aceea că doctrinele si actele revelatiunei le esplica in modu alegoricu. Asia mai antaiu s'a recerutu a se aretá că invetiatur'a bisericeii lui Christosu asemenea se póte tractá in modu scientificu, fara ca prin acést'a se se altereze adeveturile credintiei. Intr'acolo este indreptata nesuinti'a santului Iustinu. Prelanga aceste nu trebue se pierdemu din vedere, că acést'a este celu de intaiu pasu, unde se încerca impacarea intre adeveturile credintiei si teoriile filosofice.

1. Contra judeiloru Iustinu se încerca a documentá Ddieirea lui Iisusu Christosu, si inca pre basea Test. Vechiu. Christosu este rege, profetu, preotu, Ddieu, Domnu, tramisu si omu conducatoriu si piatr'a cea din anghiu (Dial. 34.) Elu se chiama Ddieu, este si va fi Ddieu (Dial. 58: *theòs kalàtai, ke theòs esti ke estai*.) Esistinti'a din eternu a Cuvintulu, si deosebirea sa personale de Tatalu, este invetiata la st. Iustinu in modulu celu mai espressivu contra monarchianiloru, cari sustieneau numai o persona Ddieésca, revelata inse sub trei forme. Elu numesce a dou'a persóna altu Ddieu (*eteros theòs*.) Acést'a este altulu dupa numeru, nu inse relativu la substantia, voia, si actiuni. Argumintele facia de acésta deosebire personale a tatalui si a fiului sunt din T. V. anumitu din theofanii séu aratarile cari au avutu locu, unde Maleach Iehova séu numai Iehova este deosebitu de altu Iehova in ceriu, (I. Mois. 18. 19. 28. 31. 32. 35.); apoi din cartea pildeloru 8. 21., care locu lu-esplica intr'acolo, că adeca intieptiunea lui Ddieu, impreuna cu Creatoriulu tuturoru a proiectatu planulu pentru crearea universului.

Acést'a, a dou'a persóna din Ddieire s'a facutu omu pentru ca se mantuiésca pre omulu cadiutu de jugulu pecatului, si se-lu impreune éراسi cu Ddieu. Contra eresiiloru de pre timpulu seu invetia densulu că Ddieu-Omulu, Iisusu Christosu, a avutu trupu omnescu perfectu. Elu scie bine că gnosticii localiséza si reducu totu reulu si pecatulu la materia, la trupu. Scie bine că consecinti'a acestei invetieturi in cătu se refera la persón'a mantuitoriului nu póte fi alt'a de cătu denegarea si tragerea la indoiala a acelei invetieturi crestine, că adeca Mantuitoriulu a avutu

unu trupu ca si noi omenii. Din acésta cauza st. Iustinu togmai pre acestu punctu pune pondulu. Corpulu care l'a portatu Mantuitoriulu, dice Iustinu, este asemenea cu alu nostru. Intru adeveru Domnulu s'a nascutu ca pruncu (Dial. 84.); a crescutu, a avutu tóte trebuintiele trupesci: mancare, beutura, imbracaminte; a pastratu inse si pazitu neatinse pecetile fecioriei perfecte.

Domnulu nostru Iisusu Christosu, dice Iustinu, s'a nascutu din fecior'a Maria. Spre justificarea acestei invetieturi aduce mai multe argumente. Inomenirea fiului lui Ddieu nu a fostu numai aparenta, dupa cum invetia gnosticii, ci adeverata si reale. Desi pentru documentarea acestei veritati se provóca la teofaniele Test. Vechiu, totusi elu invetia espresu, că candu a venitu plinirea timpului, nu s'a aretatu numai, dupa cum se dice in Test. Vechiu, ci s'a nascutu cu trupu ca si alu nostru, cu acea deosebire că s'a nascutu din vointi'a Tatalui, ér nu din sementia barbatésca (Dan. 2. 34. Is. 53. 8.) Argumentulu celu mai eclatantu lu-afla inse la Isa. 7. 10—16. „éta feciora etc.“ Relativu la acestu locu, dupa ce a aretatu că se refera la una urmatoriu a lui Davidu, la Christosu, dupa ce a spusu că *alma* nu insemna ori ce tenera in genere (neanis, adolescentula) dupa cum esplicau interpretii jidovesi de atunci cu abatere dela LXX., ci insémna virgina (virgo), dupa cum se póte vedé din nexu, adauge: Semnele adeverului si cele ce intru adeveru erau se se intemple facia de neamulu omnescu, că adeca celu antaiu nascutu va luá trupu dintru-o fecióra si se va nasce că pruncu, — Ddieu mai 'nainte le-a spusu prin spiritulu seu profeticu, ca astfeliu se fia sciutu că tóte acestea s'au intemplat amesuratu vointiei creatoriului tuturoru, dupa cum si din cost'a lui Adam s'a formatu Eva, ér celealalte fiintie numai cu Cuvintulu s'au adusu la esistintia. (Dial. 84.)

Dupa cum se póte vedé, in acestu locu, Iustinu se provóca pentru possibilitatea conceptiunei din o fecióra, la puterea lui Ddieu, carea in inceputu in ordine inversa a formatu pre Ev'a din cóst'a lui Adamu. La altu locu intaresce acésta asertiune si sustiene că acestu modu alu nascerei a fostu singurulu si celu mai corespundietoriu, deorace ordinea salutei si santirei a trebuitu se formeze antitesea facia de ordinea pecatului. Mari'a este ectipulu Evei. Eva, dice, inca erá fecióra nemaculata candu a primitu la sine cuvintulu sierpelui, si a nascutu neascultarea si mórtea; Mari'a inse, fecióra, avendu credintia si primindu grati'a, a respunsu angerului: Fia mie dupa cuvintulu teu. Si din dens'a s'a nascutu acel'a pre care l'au vestitu santele scripturi. Dial. 100: *parthenos ussa Eva ke afthoros, ton lógon tón apò tu ófeos syllambusa, parakoén ke thanaton éteke; pistin de ke charin lambussa Maria e parthénos, evangelizomenon aute Gabriel oti pnevma Kyrin etc.* apekrinato genôito môi kata to rema su. — Aceeasi paralela intre Ev'a si Maria o aflamu mai tardiu la

Ireneu, Tertulianu, Epifaniu et. — Acésta idea este desvoltata si in scrierea sa despre Inviere. Contrarii invierei i objectara adeca: daca trupurile omenesci voru inviá in integritatea loru impreuna cu tóte organile apartienátore de densele, atunci trebue se fia continuitate si relativa la functiunile corespundietóre si copul'a sexuale. Aceste consecintie Iustinu le respinge si afirma cà o abstenintia perfecta facia de indestulirea boldului sexuale, nu este in defavorulu naturei omenesci, nici nu o periclitéza pre aceea. Acésta imprejurare se areta in modulu celu mai invederatu in viét'ia mantuatoriului, care nunumai facia de person'a sa a adusu la valóre cea mai perfecta abstenintia, dar a binevoitu a se nasce chiaru dintr'o perfecta viergura, spre a aretá principiloru si domnieloru acestui vécu, cà la Ddieu este posibilu formarea unui corpu si a fora de procreare sensuale.

O alta obiectiune cu privire la Ddieirea fiului i face lui Iustinu judeulu Tryphon pre bas'a lui Isaia 11. 1—3. dupa carea Duchulu santu avea se vina asupra unsului Domnului cu cele siepte daruri ale sale. Acésta imprejurare i da lui Iustinu ansa a vorbí si de botezulu Domnului, cu atátu mai virtosu, cu câtu Cerintu si alti gnostici esplicau acelu locu intr'acolo cà adeca la botezu *Eonulu* cereseu s'a pogoritu preste Omulu Iisusu. Stulu Iustinu invetia cam asiá: Acea profetia vrea se dica cà Spiritulu santu a statu a laturea Domnului, cu tóta plenitudinea daruriloru sale, si cà va odichni in densulu; se va reintoree dela poporulu jidovesu si nu va mai ridicá nici va luminá altu profetu dintru densulu. Spiritulu s'a pogoritu in tipu de porumbu (la botezu), nu pentru cà elu ar fi avutu trebuintia de densulu ci ca se se descopera ómeniloru pentru cari a descinsu din ceriu, cine este Mesi'a celu adevveratu, si adevveratulu fiu alui Ddieu. Plenitudinea Ddieiei o-a avutu si posiediutu Domnulu din momentulu incarnareii sale si inca in iesle a fostu adoratu ca Ddieu atátu de pastori câtu si de magi. (Dial: 87).

Christosu a invetiatu, si pentru invetiatur'a sa a patimitu si moritu. Acestea Tryphonu le tiene de neconveninte cu Ddieirea lui. Facia de acésta obiectiune St. Iustinu se provoca la prototipele T. V. la sangele mielului paschalu in Egiptu la firulu rosiu, care la ocuparea Ierichonului, a servitu judeiloru ca semnu pentru crutiarea casei Rachab; se provoca la rugatiunea lui Moise in resbelulu cu Amalek, etc. — Dar togmai in mortea mantuatoriului jace caus'a salutei nóstre, pentru acést'a dar' nu este nedémna de fiulu lui Ddieu, deórace preamarirea aceluia a urmatu cu ocaziunea invierei si a inaltiarei sale la ceriu. Cu mai mare marire va veni fiulu lui Ddieu a dou'a óra la sfersitul veacului pre norii ceriului purtandu semnulu victoriei sale si incungiuratu de angéri, ca se tiena judecata. St. Iustinu combatandu si parerile gnosticiloru si a le dochetistiloru, cà adeca mórtea si patim'a au fostu numai aparente, sustiene realitatea acelora. Elu scrie: In scrierile apostolesci se relatéza despre densulu, cà a cursu de pre densulu sudori ca

picurii de sange atunci candu s'a rugatu si a disu: De este cu putintia se tréca dela mine pacharulu acest'a. — Membrele sale au tremuratu, ér inim'a sa a fostu ca cér'a topita in corpulu seu, ca noi se scimu ce feliu de patimi a asceptatu Tatalu dela fiulu seu, si se nu putemu dice, cà Christosu ca fiulu lui Ddieu nu a simtitu nimicu din tóte acestea.

Despre inviere dice cà in Test. Vechiu a fostu prearetata de profetulu Iona, a fostu predisa de domnulu Iis. Christosu, si a treia di dupa mórte intru adevveru lucrata, desi judeii au denegatu faptulu si au voitu se-lu ascunda. Relativu la corpulu inviatu, sta espresu in St. Scriptura cà Domnulu acelu corpu l'a redicatu dintre morti, pre care l'a portatu, care a spendiuratu pre cruce si a fostu pusu in mormentu. Astfeliu invetia Iustinu. Si daca cineva opinéza cà Iustinu a adscrisu Domnului corpulu materialu sensuale de mai nainte, fara preamarirea aceluia la inviere, atunci 'lu intielege reu séu celu púcinu cuvintele lui se esplica in modu sinistru, candu i se ascrie doctrin'a despre preamarire numai inainte de inaltiare, (Asia Semisch: die Lehre Justin's II. 415). Si daca pentru o atare esplicare se face provocare la acea imprejurare, cà dupa inviere mantuatoriulu, a mancatu in present'ia discipuliloru, spre a le aretá cà a invietu intru adevveru, — inca nu urméza cà intru adevveru a simtitu trebuint'ia mancarei. In evangeliu se dice cà a intratu fiindu usile incuiete, cà in Emausu a disparatu dela ochii discipuliloru. Aceste tóte conchidu la preamarirea trupului cu ocaziunea invierei. Despre o straformare púcinu inainte de inaltiare, nu este vorb'a in Evangeliu, si din cuvintele lui Iustinu nu putemu se deducemu altcev'a de câtu ceea ce invetiá cu unu viersu toti santii parinti. Straformarea si preamarirea corpului lui Christosu intr'unulu cereseu si spirituale, a avutu locu la inviere; si cà Domnulu numai pentru aceea a mancatu si a beutu si si-a aretatu urmele raneloru, ca se-i convinga despre realitatea si identitatea corpului seu. (Despre Inviere. 9. *Tinos éneken en tē sarki tē pathusa aneste, éi me îna de xe ten sarkiken anastasin; ke tuto bulómenos pistopoiesai, tōn mathetōn autu me pistevónton, ei alethós sómati aneste.....*

Cà Iustinu ar fi invetiatu cà Domnulu pre langa Logosulu Ddieescu a mai avutu si unu sufletu omenescu, se trage de multi scrietori, cu deosebire protestanti, la indoieia (Semisch II. 409. Neander Dogmengesch. I. 211.), ba de multe ori a fostu consideratu chiaru de precursorulu lui Apolinare, opinandu cà Iustinu a invetiatu numai asia numitul sufletu sensitivu (anima sensitiva, ér sufletulu rationale a fostu substituitu prin Logos. Locurile la cari se face provocare sunt acele unde inomenirea Logosului este insemnata ca incarnare (*somato-poēsthai, sarka echein*). Inse vis-à-vis de atari lucruri stau altele unde este numitu omu, séu este folosita espresiunea inomenire. (Dial. 102: *androtheis*; c. 127: *ánthropos gennethēnai*; c. 100: *ánthropos átimos ke pathetós*. cof. I. Apol. 23; II. Apol. 6.) Deórace

Iustinu citéza in dial. c. 99. loculu dela Matheiu: Parinte de este cu putintia tréca dela mine acestu pacharu, inse nu voi'a mea ci a ta fia, si apoi concludu că Cuventulu intru adeveru ca omu a potutu patimí, este invederatu că elu deodata cu doue vointie a presupusu si unu sufletu perfectu omenescu in Christosu. — Chiaru doctrin'a lui Iustinu despre caletori'a domnului la Iadu atunci nu are intielesu, daca nu stà doctrin'a despre sufletulu omenescu alu mantuitoriului. In unu altu locu face amintire si de acea parere a jidoviloru, carea nu vede in Mantuitoriulu de cătu unu simplu omu, omoritu de densii in presupunerea că va remané pentru totdeun'a in Iadu. Ce e dreptu că si aci nu se amintesce explicitu sufletulu lui Isusu, inse in modu indirectu se cunósce usioru credinti'a St.-lui Iustinu despre sufletulu omenescu alu Dlui Christosu.

Loculu care se citéza ca contienendu idei apolinaristice se afla in apologi'a a dou'a (mica) c. 10. Aci dupa ce a vorbitu despre sementi'a cuvintului (*sperma tu logu*) la pagani, si dupa ce a aretatu că acelu Logos este principiulu filosofiei loru, le pune inainte plenitudinea adeveruriloru crestine. „Se vede dar că obiectulu nostru sta mai pre susu de cătu tóte scientiele omenesci, deorace intregu cuvintulu s'a aretatu pentru noi in Christosu si inca: trupu, Logos si sufletu „(*ke sōma ke lōgon ke psychen.*“ Ce e dreptu acésta spresiune si asiediarea cuvintului psyche dupa Logos, este o constructi'a propria, inse de aici nu urméza că psyche ar insemná unu sufletu simplu animalicu fara ratiune si libertate. — Siguru este că cuvintulu psyche in dial. c. 5. insémna sufletu liberu rationale, a carui substantia este spirituale. Asia Iustinu a priori a combatutu si respinsu acea teoria carea sustiene o deosebire reale intre sufletu si spiritulu in omu, fara ca se póta aretá cu esactitate funtiumile unui fiacarui, si care teori'a astfeliu devini isvorulu multoru confusiumi psihologice.

Cu privire la unirea ambeloru naturi in Christosu, ce e dreptu nu potemu asceptá ca St. Iustinu se fi combatutu a priori erorile nestoriane si monofisite; cu tóte acestea elu vorbesce despre mantuitoriulu ca despre una persona, carei se cuviniu predicatelu Ddieu si Omu. Elu lu-numesce Ddieu, fiulu lui Ddieu, Cuventulu eternu, care facandu-se omu s'a nascutu din o viergura. Pre acésta impreunare ipostatice baséza si acea imprejurare că Mantuitoriulu a fostu fara pecatu (Dial. 102. 110.)

2. Consideratiunile de pana aci au fostu indreptate asupra personei Mantuitoriului, cele urmatore voru priví lucrurile lui. Deodata cu acestea St. Iustinu are ocaziune a se exprimá si asupra influintiiloru crestinismului asupra invetieturei lucrute de fiulu lui Ddieu catra omeni, asupra impecarei si santificarei genului omenescu, respingandu totu odata parerile contrarie ale ereticiloru. Doctrin'a impartasita prin Christosu, formandu o parte insemnata a salutei, St. Iustinu o descrie cu colorile cele mai vii, ca pre cea mai mare binefacere nu pentru unu poporu ci pentru

intreaga omenime. Acésta doctrina este atátu de perfecta si adeverurile descoperite au atát'a putere probatoria, incátu ele nu au lipsa de perfectiunare ca atari, deórace in Christosu s'a revelatu intregulu Logos, adeverulu Ddieescu.

Paganismulu a ajunsu a cunósce adeverulu numai fragmentaricu. In Crestinismu acest'a s'a revelatu in totalitatea sa. — Dar nici alte mominte ale salutei nu le trece Iustinu cu vederea. Cuvintulu nu s'a aretatu ca lumin'a numai ca se imprescia nóptea nescientiei si a credintiei desierte, ci elu a pasitu ca rege, pre pamentu si între omeni, ca se surpe pre diavolulu, care prin insielatiune si pecatu ajunse a fi dispunatoriulu in acésta lume; a venitu ca se intemeieze o domnia si imperatia a lui Ddieu pre pamentu de a carei latire si progresu, infiorandu-se se fuga biruite puterile infernului, si carea la a doua venire se aiba in manile sale victori'a perfecta si universale asupra tuturoru inamiciloru salutei nóstre. (Dial. 30; 41; 91; II. Ap. 6.)

Ddieu a intratu intr'o legatura noua cu omulu; i-a datu o noua lege, carea va avé valóre pentru intreag'a omenime si ca perfecta, nu va suferi alterare, indreptare séu amplificare esentiale. (*Aiōnios te emîn nōmos ke televtāos o Christos edothe ke e diatheke piste, meth' en u nomos, u prostagma uk entole,* Dial. 11). Pentru tóte acestea, St. Iustinu numesce pre Christosu: rege, preotu si domnu, a carui imperatia este eterna. — Ca Christosu se póta devení alu doile protoparinte si rege a unei imperatie noue, trebuiá se se sterga sarcin'a pecatului ce apesá umerii omenimei: Ddieu a impartasitu grati'a sa ómeniloru, lucrandu iertarea pecateloru acelor'a. Tóte acestea le-a indeplinitu Domnulu prin patim'a si mórtea sa cea de buna voia, prin sacrificarea sa pre cruce, punendu sangele seu rescumperare pentru toti omenii. Cumca St. Iustinu a privitu mórtea mantuitoriului ca santificatoria, rescumperatoria si innoitóre moral-minte, se areta fórte chiaru la cea de antaiu privire in scrierile lui. Mai antaiu mórtea lui Isusu ne-a eliberatu de domni'a demonului (apol. II. 6. 7.); ne-a eliberatu de pecatu si tóte reutatile, cu cari am fostu nascuti, si cari prin actele nóstre voluntarie le adaugemu. Dupa ce a vorbitu Iustinu despre prototipulu eucharistiei din Test. Vechiu, adauge că asiediarea perfecta a acelei'a lucrata de Domnulu Cristosu in T. N. s'a facutu pentru amintirea patimeloru sale pre cari le-a suferitu pentru ca se curatia pre omu de tóta reutatea; ca astfeliu se devenimu in positi'a de a puté multiemí lui Ddieu atátu pentru crearea in genere, cătu si pentrn regenerarea recrearea, si eliberarea din servitutea pecatului si a diavolului. Totu odata rescumperarea involve in sine si eliberarea din mórte, deóra ce Cuvintulu s'a facutu omu, a patimitu pre cruce ca astfeliu morindu se invinga mórtea. In modu perfectu se nimicesce mórtea numai la a dou'a venire a Domnului; in imperati'a ceriului pentru dens'a nu este locu (Dial. 45).

Mantuirea lucrata prin Ddieu Christosu omeniloru nu este numai o eliberare de pecatu si pedepsa, ci este o regenerare pozitiva, o renascere spre vietia noua cu tote darurile posibili. (Dial. 138. *O gar Christos prototokos pases ktiseos on, ke arche palin allu genus gegonen, tu annagennethentos yp, anta di, ydatos ke pisteos ke xylu.....*) Daca consideramu ca la St. Iustinu rescumperarea lucrata prin Christosu, are unu caracteru universale, incatu adeca chiaru si dreptii din iadu au se se mantuésca: atunci abia vomu aflá in dogmele despre acést'a unu punctu care se nu fia atinsu. Si totusi s'au aflatu scrietori, cu deosebire protestanti, cari nu voiescu a aflá la Iustinu chiar celu mai insemnatu punctu din Christologia, soteriologi'a va se dica dogm'a despre mantuirea neamului omenescu, ci sustienu ca Ireneu este celu de antaiu, care dintre parintii bisericeii a mauturisu acést'a invetiatura (Semisch II. 410. Baur, die Lehre von den Verhöhung. 30). Intru adeveru ca ar' fi fórte batatoriu la ochi candu o invetiatura, care atátu de chiaru este esprimita in St. scriptura, la St. Iustinu nu ar' fi considerata, cu atátu mai virtosu cu catu elu mai demulte ori tractéza despre mantuirea venita omeniloru dela Dnulu Christosu. Daca ar' fi asia: daca Iustinu nu si-ar' puté dá séma despre modulu salvarei, ci numai despre aceea ce s'a facutu, materi'a; daca elu nu ar' fi adusu patim'a si mórtea intr'unu nesu causalu cu influintiele rescumperarei si daca elu nu ar' fi recunoscutu caracterulu satisfactoricu si meritoricu alu vietiei mantuitoriului: asia elu ar' fi ignoratu ideea fundamentale a salutei si nu ar' fi cunoscutu originea sa morale. Inse candu ar' stá lucrulu asia, nu potemu pricepe pentru ce a combatutu cu atáta zelu dochetismulu si pentru ce a luptatu cu atáta energia pentru aperarea realitateri patimei si mortei Domnului Christosu. Ce e dreptu ca partea satisfactorica din viéti'a domnului carea stá intru aceea ca a luat asuprasi de buna voia vin'a pecatului si a stersu pedeps'a aceluia; precum si partea meritorica carea consista in patim'a si mórtea sa precum si in lucrarile sale, nu suntu togmai destulu de riguros deosebite una de alt'a in esprunerile Stului Iustin; in sa ca elu a atribuitu atátu un'a catu si alt'a insemnatate patimei si ascultarei Domnului, se areta chiar din cuvintele lui.

Fórte adese mórtea Domnului, Iustinu o numesce caus'a mantuirei nostre. Cu ocaziunea candu face amintire de locul din Isa. 53. 8. adauga: Neamulu aceluia, care avea se móra pentru noi, ca se fimu mantuiti, profetulu 'lu insemna ca negraitu (Dial. 43.) Mórtea este pedeps'a pecatului, pre carea Christosu, ca celu curatu, si fara pecatu, ca fiulu lui Ddieu putea se nu o iee asuprasi; s'a supusu inse pentru mantuirea nóstra. Amesuratu vointiei Tatalui, Cuvintulu intrupatu, a suferitu tóte pentru neamulu omenescu. Mai chiaru desemna Iustinu acestu punctu candu dice: Noi seimu ca nu pentru aceea a descinsu in Iordanu cáci a avutu lipsa de botezu séu de Spiritulu Santu in forma de porumbu, ci pentru neamulu ome-

nescu, care dela Adamu erá supusu mortii din seducerea diavolului, singuratieii erau vinovati si peccatorulu partiali si individuali.

Patim'a domnului este misteriu salutei (*to soterion mysterion*.) Celu mai invederatu testimoniu pentru doctrin'a facerei destulu din partea Domnului Christosu pentru genulu omenescu, se afla in dialogu c. 95. Tryphon adeca facuse objectiunea ca Christosu nu ar' fi Ddieu, nu ar' fi Messia, ca mórtea pre cruce nu ar' conveni cu demnitatea Mesiei dupa a dou'a Lege 21. 23. si. a. Contra acestoru objectiuni se incerca st. Iustinu a argumenta, dupa ce amintesce prototipele din T. V., ca Christosu pentrucá a moritu pre cruce nu a fostu vrasmasiu lui Ddieu. Ddieu a poruncitu prin Moise ca se nu se faca tipuri cioplite, si totusi acelasi Ddieu a ridicatu in pustia prin acelasi Moise sierpele, ca cei muscati de sierpi se fie vindecati la privirea aceluia, intru semnu ca celu ce va spendiura pre cruce va sdrobi sierpele va nimici mórtea si aduce vindecare celoru raniti de diavolulu. Precum asiadara Ddieu acole se areta fara vina candu a lasatu se se ridice sierpele, asia s'a esprimitu in lege blestemulu preste celu ce more pre cruce, fara ca acela se se atinga si de Christosu, care singuru a mantuitu pre aceia cari au facutu fapte vrednice de blastemu.

Ar mai fi de a se pune intrebarea ca ore estins'a Iustinu puterea pentru stergerea pacatorulu asupra intregi vietii a credintiosiloru séu dora numai asupra epocii inconscie nainte de a trece cineva la crestianismu? Nu este fundamentu ca se-i ascriemu parerea din urma, in urm'a carei pacatele dupa botezu se stergu totalu prin parerea de reu. Ce e dreptu Iustinu pretinde dela cei caduti dupa botezu ca conditiune neaperata a intorcerei penitenti'a, inse din aceea nu se póte deduce ca darulu Domnului si midilócele pentru comunicarea aceluia nu ar' fi de lipsa, cu atátu mai pueinu cu catu chiaru Iustinu pretinde la altu locu chiaru pentru nimicirea pacatorulu denainte de botezu penitenti'a ca conditiune. — Acestea considerari i deschidu calea a tracta despre midilócele darului, despre sacrameinte si biserica.

Iustin.

Pluralitatea lumilor locuite.

(Urmare.)

Din cele amintite vedemu, ca natur'a a seditu in spiritulu celoru ce s'au interesatu de dens'a ideea, despre pluralitatea lumilor si ca li-a aretatu necesitatea mai multoru lumi locuite. Scientiele au desvoltatu apoi ideea acést'a, de ora-ce natur'a a permis omeniloru se strebata in sanctuariulu poterei sale eterne.

Mai susu amu aretatu, ca si cei vechi sustienura pluralitatea lumilor locuite; au acumu, candu scientiele progresara si progreséza cu atáta succesu, se mai fia posibilu ca cineva se restringa numai la pamentu, la una lume maiestatea divina?

Dupa ce s'a limpeditu la inceputulu aceluia de-

partatu orizontele pamentului, se deschise campulu celu immensu alu steleloru cu atátu mai tare, cu câtu cunoscremu mai mai bine micimea pamentului. Microscopulu ni-aretà de o parte cà viéti'a trece preste tóte pàrtile locuintei nóstre, si cà pamentulu e prea angustu, pentru ca se o póta cuprinde; de alta parte inse telescopulu ni deschise pre ceriu regiuni noue, unde nu mai e restrinsa viéti'a ca pre pamentu, ci se estinde in tienuturi manóse si intradeveru demne de natura. Microscopulu ni-a aretatu in fine cu câtu e mai reslatita viéti'a cea neveduta pre uscatu si de prin mare, de câtu cea vediuta; asiá spre esemplu intr'unu picuru de apa se potu vedé míi de infusorie.

Acumu daca in cutare firu de pulbere se afla mai multe remasitie de fientie, care au traitu intrensulu, de câtu cumu e numerulu toturoru ómeniloru, care a traitu séu vor traí pre pamentu, ce se dicemu despre straturile cele enorme de creta, din cari tóta unci'a contine milióne de foraminifere? Ce se dicemu apoi despre miliardele acele de animalcule numite polipi, care forméza insule si catene de munti prin oceanuri si care au contribuitu mai multu la cladirea pamentului, de câtu masele cele enorme de balene si elefanti si de câtu butucii cei gigantici de smochini si fenici? Ce se dicemu despre viéti'a cea ascunsa prin siesurile si padurile oceanurilor? La tóte aceste suntemu constrinsi a respunde cu Humboldt, cà „misticare si viéti'a esista pretotindenea.“

Daca scimu acumu, cà devis'a eterna a naturi e viéti'a universalá, unde se-i statorimu marginele productivitáti? Unde se aflámu confinele imperiului vietiei, daca vedemu in lumea minerala legione de fientie vietuitórie, asemenea in cea vegetala, unde pre frundiele planteloru pascu animale, buna óra ca si animalele pre livedile nóstre; dar si mai multu! chiaru in lumea animalica natur'a gramadesce specia preste specia, un'a se desvolta pre cea alalta, ca apoi si pre dens'a se se desvolte éراسi alt'a. De aici potemu conchide la actiunile naturi pre cealalte lumi planetarie, unde in locu se ueste-néscá in productivitate, estinde esistenti'a adeca viéti'a chiaru in detrimentulu esistentiei.

Daca natur'a aréta pamentului, cà in imperiulu seu nu esista mórte, si cà póte estinde viéti'a dupa placu, poté-ar afirmá cineva cà regiunile acele ferice ale lumiloru planetarie sunt numai nisce desiérturi seci, cà tóte minunile creatiunei sunt ingropate in anghiulu acel'a alu infinitului pre care lu-numimu pamentu, si cà natur'a cea atátu de predatória pre pamentu in privinti'a vietiei se fia fostu pretotindenea atátu de sgarcita? Avere-ar cineva curagiulu se sustiena, cà tóte lumile, afora de un'a, sunt numai nisce masse, care innóta in universu si care au capetatu tóte beneficiile esistentiei, dar totusi sunt date prada neproductivitáti? Cine ar cutezá se insulte atátu de adencu faci'a cea candida a poterei infinite, ce a creatu lumile? Prin

aceea, cà nu s'a ingrigitu natur'a se cunóscemu si fientiele cele mai mici de pre pamentu, a vrutu póte se ni-documenteze cà, afora de creaturile cele observámu cu simtirile nóstre, mai sunt o multime si inca chiaru pre domiciliulu nostru; asiá dara cu câtu suntemu mai indreptatiti se estindemu intentiunea acést'a sublima asupra minuniloru, ce le produce in regiunile, la care nu potemu ajunge?

Astu-feliu ne invétiá dar chiaru natur'a cà spatiulu celu nemesuraveru alu ceriului e impoporatu cu lumi si fientie infinitu de multe chiaru precumu sunt pre pamentu afora de omu o multime de fientie, despre a càroru esistencia nu scimu nimic.

„Cei ce recunosc intru tóte adeveturile aceste, voru judecá si marimea si poterea naturi dupa acestu infinitu duplu, ce ne incongiura de tóte pàrtile si prin consideratiunile aceste admirabile se voru vedé cu privire la estensiune intre unu infinitu si intre unu nemica, cu privire la numeri si cu privire la timpu totu asemenea. Dupa aceste si póte calculá ori cine adeverat'a sa valóre si póte face consideratiuni mai sublime chiaru si de câtu tóte ale geometriei.“*)

Se abstragemu inse dela tóte acestea, si se ne intórcemu privirile numai asupra legeri celei mari a unitáti si solidaritáti, care a predominitu timpulu streformárei lumiloru si care conduce tóte lucrárilu naturi! Se ne intórcemu la acea lege a unitáti, care inzestréza mineralele cu forme geometrice simetrice si prevede lumile cu acelesi forme si cu acelesi misticári; la acea lege, care a construitu sistemulu nerviloru si alu óssaloru omului si a animaleloru dupa unulu si acelasi modelu, apoi totu astu-feliu a facutu si cu frundiele planteloru, cu ramurirea arboriloru si cu directiunile cele varie ale apelor de prin vái, torrenti si riuri! Se ne intórcemu la acea lege a solidaritáti, care dispune ca fia care fientia se contribuésca la armoni'a universalá si care ni-aretá, cà in arangiammentulu universalu nu esista nimicu separatu si cà esceptiunile suntu numai anomalii din ordinea cea naturalá. Potutu-a formá legea aceea a naturi sistemulu universalu astu-feliu, ca numai unu membru se se abata dela regul'a generalá, va se dica pamentulu acest'a se aiba locutori, pre candu regul'a e ca toti ceialalti planeti se fie nisce desiérturi eterne?

Pe globulu nostru inse nu aflámu nimic izolatu; legea unitáti o vedemu aplicata in abundantia; prin urmare nu e permis a presupune in universu ver o lume deosebita de cealalte, séu altumentrea vorbindu: e imposibilu ca globulu nostru se formeze esceptiune si numai pre densulu selu fia fostu infrumsetiatu natur'a cu minunile creatiunei vietuitórie.

(Finea va urmá.)

*) P a s c a l : P e n s é e s .

Predica,

(la serbatórea s. s. apostoli Petru si Pavelu.)

„Si eu dăcu tie: că tu esci Petru, si pre acésta pétra voui zidi Biseric'a mea; si portile iadului nu o voru birui pre ea.“ (Mat. XVI. 18.)

Dintre tóte vietătile pamentului numai omulu e creatu dela Dumnedieu cu insusirea, că nu póte privi la ceriu si pamentu fora ca se nu se destepte in elu óre care credintia in Dumnedieu.

Petrunsu de credinti'a firma castigata in urm'a esperintieloru, au marturisu apostolii prin gur'a lui Simonu Petru, pe Cristosu de fiu alu lui Ddieu „Tu esti Cristosu fiulu lui Dumnedieu celui viu!“ si tog-mai pe acésta credintia firma ca pétr'a a intemeiatu Cristosu biseric'a sa „Tu esci Petru si pre acésta pétra voui zidi Biseric'a mea“ adeca asiediammentulu prin care omulu se póte uní cu Dumnedieu.

Astadi insa, candu multi prin necredinti'a loru voiescu a defaimá acestu asiediammentu santu si a falsificá adeveturile sadite in tensulu de Mantuitoriulu lumei si de santii Apostoli: astadi dăcu, servitorii altariului au deosebita detorintia a-si radică glasulu pentru intarirea si apărarea aceluia.

Fiindu si eu unulu dintre cei mici ostasi ai bisericeii lui Ddieu, cari au misiunea acést'a — in urmarea cuvintelor mai sus citate — ce cuprindu in sine temeiuulu bisericeii lui Ddieu — mi-am propusu se ve vorbescu I. Cr.

a) despre Biserica, si anume că Biseric'a a sustatu si va sustá ca midilocu de fericire pentru omenime; si

b) despre unele detorintie cele au crestinii facia de ea.

■.

Nici unu asiediammentu n'a suferitu atâte atacuri si insulte, n'a cerutu atâte jertfa, ca asiediammentulu celu ddieescu — s. Biserica.

De locu ce s'a prezentatu in lume Cristosu intemeiatorulu bisericeii, istori'a a si insemnatu pe paginile ei preste mii de martiri nevinovati. Acést'a o-a produsu intunereculu celu grosu alu paganiloru; eroii crestinatatiei cadeau victim'a loru ca nisce melusei blandi intre lupii rapitori; ascutitulu sabiei se scaldá in toti, cari partineau devis'a lui Cristosu, adeca: intemeierea bisericeii crestine aici pre pamentu.

Si pre lenga tóte că n'a remasu instrumentu prin care aderintii bisericeii crestine n'ar fi fostu maltratati si chinuti: totusi numerulu loru in cei trei seculi dupa Cristosu se inmultia in cătu la inceputulu secolului alu IV-le dupa ce imperatulu Constantinu celu mare s'a convinsu despre latirea crestinatatiei, a aflatu de bine a daru bisericeii libertate deplina; inse durere! căci orizontulu ei ce se paré a fi serinu preste pucinu érasu s'a imbracatu in nuori grei si amenintatori. Si asia pretotindenea vedemu, că biseric'a crestina, a suferitu lupte neinterupte din partea contrariiloru sei.

Si óre stricatu-au ei ceva Bisericeii? Nici de cătu! ma cu atātu mai multu o-a redicatu, cu atātu mai multu i-a intetietu biruinti'a si cu atātu mai multu i-a castigatu aparatori si aderinti nuoi.

In cătu dara si in dilele nóstre se vedu căti-va netrebniici a espune Biseric'a la probe si bantuieli noue: acést'a apoi inca nu va se insemne alt'a decâtu o indemnizare pentru cei chemati, ca cu atātu mai multu se o arete pre ea in adeverat'a ei colóre, si se faca neindoitu adevurul pre-disu de Mantuitoriulu: „că portile iadului nu o voru birui pre ea.“

Asia e! esistinti'a Bisericeii e vecinica, pentru-că capulu ei este Cristosu fiulu lui Ddieu: „elu (Cristosu)

este capulu corpului Bisericeii.“ (Colos. I. 18); pentru-că e zidita pe pétra apostolésca: „tu esci Petru si pre acésta pétra voui zidi Biseric'a mea. (Mat. XVI. 18.); pentru-că din sionu este legea, si din Ierusalimu cuventulu lui Dumnedieu.“ (Isaia II. 3.); pentru-că stindardulu ei „crucea, e redicatu sa intre noureei cei mai turburati in semnu de biruintia asupra loru....; si pentru-că este locasiulu Duchului santu: „nu este aici alt'a ce de cătu cas'a lui Dumnedieu, si pórt'a ceriului.“ (I. Moise XXVIII., 17.)

Cu adeverat'u I. Cr. in loculu acest'a — unde sufletele omenesci se inchina „cu Duchulu si adevurul“ (Ioanu IV., 24.) — este pórt'a ceriului; aci este pétr'a pre care suntu depuse chiaile ceriului; aci se revérta lumin'a si darulu, ca se potemu implini lucrurile nóstre; aci se vestesce iubirea de-aprópelui; aci este loculu, prin care se póte inaltia omulu la fericire atātu pre pamentu, cătu si din colodu de momentu; aci se apropia omulu de Ddieu cunoscandu-lu că: „elu e lumin'a cea adevérta, care lumineza pre totu omulu, ce vine in lume! (Ioanu I. 9.); cu unu cuventu: aci si numai aci se silescu omulu, se fia deseversitu, facendu din destulu celui ce a disu: „fiti deseversiti, precum si Tatalu vostru celu din ceriu deseversitu este.“ (Mat. V. 48.)

Acum spuneti-mi I. Cr! este dar cu putintia — ca acést'a mirésa alui Cristosu — Biseric'a, ce e menita pentru perfectionarea (deseversirea) omenimei se-si piérda santiani'a, poterea, si marirea, ce i-a datu Cristosu — intemeiatorulu ei?!

O, I. Cr! nu numai gónele imperatiloru pagani din trecutu au fostu in contra ei, ci si sofismele celea mai agere si rafinate inca s'au luptatu si se lupta chiar si pana in di'a de astadi, si totusi ea sta!! Doua mii de ani marturisescu despre acést'a. Si credu că nimenea nu se póte indoi despre aceea, că sufletulu omenescu si de aci nainte nu va remané insetandu dupa totu ce este bunu, frumosu si salutaru; si deórece setea acést'a numai Biseric'a o póte indestul pe deplinu, urméza că ea este midiloculu de fericire alu crestiniloru si portile iadului nu o voru birui pre ea.“

■.

Dupa ce vedurámu in acestu chipu insemnatatea cea mare a bisericeii, ne mai remane se ne intrebamu acumu: că ce detorintie avemu noi ca crestini facia de ea? Nainte de tóte aceea, ce poftesce de la noi insusi Dumnedieu prin cuvintele aceste: sambetele mele — se intielege duminenecele — se le paziti si sanctuariulu meu se-lu cinstiti.“ (III Moise, capu XXVI, 2)

Precumu si-zidescu omulu cas'a ca se aibe unde locui si a se scuti de tóte tempestatile timpuriloru: asia si Biseric'a nu pentru aceea e zidita si provediuta ca se remana góla, ci ca se avemu locu, unde lepadându tóta grij'a cea lumésca — se cinstimu pre Dumnedieu si se invetiamu a fi fericiti.

Acést'a e scopulu Bisericeii; si scopulu acest'a numai asia lu-vomu ajunge, daca ne vomu tiené de detorintia a o cercetá cătu mai regulatu; — daca ne vomu silí intracolu — mai alesu in timpul d'acuma ca pentru inflorirea si buna starea ei, se desceptamu in sinulu nostru moralitateea de care se nu se rusineze mai multu nici mosii si stramosii nostri nici urmatorii nostri. „In neprihanirea sa u blându celudreptu, fericiti voru fi dupa densulu fiii sei.“ dice intieptulu Solomonu la capu XX, v. 7.) Daca mai de parte vomu fi firmi in credintia, si aci vomu urmá pe s. s. apostoli Petru si Pavelu cari astadi mergu la morte pentru credinti'a loru catra Cristosu si Biserica! daca vomu pastrá cu scumpatate invetiaturile bisericeii si vomu avé intre noi dragoste deseversita căci „dragostea si intre cele mai grele impregiurari indelungu rabda;

nu pismuesce, tóte le sufere, tóte le implinesce,“ daca como-
r'a cea mai scumpa ce amu mostenit'o dela parintii nostri,
adeca religiunea, o vomu plantá in inimile fiitórei generati-
uni prin crescerea cea buna, „si voi, parintiloru, nu
intaritati pre fiii vostri spre mánia: ci cres-
ceti-i in invetiatur'asi in indreptarea Do-
mului.“

Precumu mladitiele din cutare gradina se potu cultivá
numai prin nobilizare si grija buna: asia si fiitórea genera-
tiune, acést'a mladitia a bisericeii lui Cristosu numai prin
invetiatura póte deveni cultivata credintiósa bisericeii, si co-
respondetória timpului in carele traimu, precum ne asigu-
réza despre acést'a profetulu: „, si o ramurava cresce
din radacinile ei..... spiritulu intieleptiunei
si alu priceperei, spiritulu svatului, si alu
puterei, spiritulu sciintie isialu temereide
Domnedieu.“ (Isaia XI. 1, 2.)

Ca nu de pucina insemnatate cátra celea dise, mai am
se adaugu un'a.

„De voiesci se fii deseversitu, mergi,
vinde-ti averile... si urméza mie.“ (Mat. XIX.
21.) Cu aceste cuvinte a intimpinatu Cristosu, pre tenerulu
din evangelia; si cuvintele aceste le-au urmatu toti cari si-
au jertfitu interesele sale pentru castigarea acelui dreptu
frumosu, de carele ne folosimu noi astadi in Biserica nóstra
autonoma. Suntemu fiii loru. Jertfa se cere dar si de la noi
I. cr! ca se-lu potemu sustiené ori unde si ori candu
biserica si scól'a voru cere ajutoriu. Mai alesu acuma, candu
asia feliu de evenimente se descurca pre cari numai mai
nainte zarirámú; trebue se ne reculegemu tóte poterile
spre acést'a; cáci a ne retragó ar fi rusine, dauna si
pecatu!

Si acum mi-incheiu cuventulu. Mi incheiu, cu fer-
bint'a dorintia: fia ca Biserica se o punemu lui-si
inainte Biserica bine placuta, ca astfelu:
„selumineze tuturoru celoru ce suntu in
casa.“ (Mat. V. 15.)

Am spusu midilócele prin cari amu potea ajunge catra
scopulu acést'a, si anume: prin rivna cátra Biserica; prin
crescerea tenerimei in scóla. Deci nu ne remane, de cátu
numai noi se implinimu tóte celea, de la cari asceptamu
esistintia si viitorulu bisericeii nóstre si atunci se nu ne
tememu mai de parte: „cáci totu ce e nascutu de
la Domnedieu, invingelumea.“ (I. Ioanu V. 4.)
Amin.

Iosifu Ardeleanu,

presbiteru.

Diverse.

— Preasantitulu Episcopu Ioanu Metianu a ple-
catu a séra cu trenulu de la 9 óre la scaldile din Rohits
in Stiri'a.

* **Esaminele** la institutulu pedagogico-teologicu s'au
terminatu in 22 a lunei curente st. v. la care au asistatu ne-
intreruptu Preasanti'a Sa Domnulu Episcopu diecesanu, si
domnii Vincentiu Babesiu, Dr. Paulu Vasiciu,
Iosifu Belesiu si Georgiu Popa, ca delegati din
partea ven. consistoriu. In 24 s'a celebratu Te-Deum-ulu in
biserica catedrala.

Concursu.

1—3.

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresci dela scól'a
gr. or. romana din comun'a *Sipetu* protopopiatulu Jebelului
comitatulu Timisiului, se deschide concursu pana la 31 Iuliu
dela I-a publicare.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt:

1) Salariulu invetiatoriului si alte emoluminte anuale
socotite in bani gata 182 fl. 2.) 18 Hectl. 44 litr. 6 Dc.

gráu si 18 Hectl. 44 Litr. 6 Dc. papusioiu. 3.) 17 Mtr. 7
Ctm. de lemne dintre cari are a se incaldí si scól'a. 4.)
2¹/₂ jugere pamentu aretoriu si 5. gradina pentru legumi si
cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati recur-
sele loru prevediute cu tóte documintete preserise de sta-
tutulu nostru org. bis. ale adresá sinodului si a le trimite
Pré O. D. Protopopu Alesandru Ioanovicu in
Zsebely.

Sipetu in 22 Iuniu 1877.

In numele Comitetului par. **Teodoru Cioloca**, m. p. Presiedinte.

2—3.

Concursu cu terminu de 30 de zile se escrie:

1. pentru parochia vacanta din **Ohabitia** protteratulu
Caransebesiului, cu emolumintele urmatorie:

a) Un'a sesia de 32 jug. pamentu parochialu.

b) dela 60 de case cu familii a 15 oc'a de cucurudiu
despoiatu.

c) Stol'a dupa usulu vechiu.

2. Pentru parochia din **Soceniu** cu ¹/₂ venitul dela 2
sesiuni parochiale, birulu si stol'a indatinata dela 190 case
cu 1006 suflete, pre langa neputinciosulu parochu Danilu
Stiopóne, carele abdicendu de parochia, amesuratu ordina-
tiunii dto. 9. Iuniu a. c. Nr. 512 bis. va folosi ceialalta
¹/₂ din venitul parochialu.

3. Pentru parochia vacanta din **Delinesti** cu doua sesii
de pamentu, cu birulu si stol'a indatinata dela 183 case cu
familii si 955 suflete.

Concurentii au a trimite suplicele loru pana la sus-
numitul terminu la protopresbiteratulu Caransebesiului in-
struate in sensulu stat. org. si conformu dispuetiuniloru
consistoriale, adresate inse respectivului comitetu parochialu.

Caransebesiu, 13 Iuniu 1877.

In contielegere cu comitetele parochiale **Nicolae Andreevicu**, proto-
presbiteru tractualu.

2—3.

Pentru vacant'a parochia gr. or. rom. din comun'a
Sculea protopr. Jebelului Cottulu Timisiului se escrie con-
cursu pana in 24 Iuliu st. v.

Dotatiunea este una sesiune parochiala, stol'a si birulu
dela 90 de case.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia au a-si tramite
recursele instruite dupa stat. org. Dlui protopr. Alesandru
Ioanovicu in Jebeluiu.

Se obsérva insa, cumca la acést'a parochia se afla si
unu capelanu, asia dara, daca altu recurente ar fi alesu
si intaritu, va fi datoriu a dá capelanului una a treia parte
din sesiune si din tóte venitele parochiali pana la promo-
varea acestuia.

Sculea, in 10 Iunie 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protopopu tractuale.

3—3.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci din Beinsiu
devenita vacanta prin mórtea fostului invetiatoriu Ignatiu
Papuca, se escrie concursu de alegere pe ³/₁₅, Iuliu a. c. Emolumintele suntu: a). 205 v. a. solvindi la patrariu de
anu b). 6 cubule de gráu c). 6 stangeni de lemne, din care
se va incaldí si scól'a d). stólele cantoralu si quartiru cu
gradina.

Recurintii voru avea a si-tramite petitiunile sale pro-
vediute cu testimoniu de calificatiune sub adres'a comite-
tului parochialu de aici la subscrisulu inspectoru pana la ter-
minulu defiptu, — avendu totdeodata a se presentá la biserica
in cutare Dumineca nainte de alegere.

Cei cu clase gimnasiali voru fi preferiti.

Beinsiu in ⁵/₁₇. Iuniu 1877.

Vasilu Papp

prot. insp. cerc. de scóle.

Redactoriu respundetoriu: **Vincentiu Mangra.**